

POZNÁMKY K VII. KAPITOLE REGULE

Siedma kapitola Regule hovorí o pokání aké sa má uložiť bratom, ktorí zhrešili; pričom konkrétne **ide o hriechy smrteľné a (ministrovi) vyhradené**

Regula kladie niekoľko dôležitých zásad:

1. neodkladať s pokáním
2. milosrdne uložiť pokánie
3. nehnevať a nerozčuľovať sa (pre hriech iného)

Regula kladie dôraz na uloženie (a vykonanie) pokánia (→ Reg 7,2); tak to bolo aj v kresťanskom staroveku kedy bolo veľmi živé vedomie spoločenského rozmeru hriechu a potreby nápravy či zadosťučinenia viditeľným (verejným) kajúcim skutkom. Toto chápanie je vlastné i samému svätému Františkovi, čo prezrádza aj jedno z jeho Napomenutí, v ktorom hovorí, že tí bratia, ktorí dajú prednosť svojvôli pred príkazom predstavených svojím zlým príkladom privádzajú mnohé duše do záhuby (→ Nap 3,10-11).

O tom, aké hriechy sú ministrovi vyhradené Regula nehovorí; ponecháva to na rozhodnutie kapitúl: *také hriechy, o ktorých sa bratia dohodli, že sú vyhradené samotným provinciálnym ministrom* (→ Reg 7,1) ... ministri nemuseli byť (spočiatku) vždy kňazi, preto Regula upravuje: ... ak nie sú kňazmi, nech ho (pokánie) uložia prostredníctvom iných kňazov Rádu ... (→ Reg 7,2) ... **v súčasnosti nie sú v Ráde také zvlášť vyhradené hriechy** ...

Spočiatku nebolo stanovené u ktorého kňaza sa bratia majú spovedať, ba v začiatkoch sa stávalo, že sa spovedávali diecéznemu kňazovi, ktorý mal zlú povesť a ktorým všetci pre jeho neresti opovrhovali (→ 1Cel 46) ... Nepotvrdená Regula už hovorí aby sa bratia spovedávali kňazom nášho Rádu, ak by to nemohli, nech ich vyznajú iným rozvážnym a katolíckym kňazom (→ NReg 20,1-2) ... aj tu Nepotvrdená Regula zdôrazňuje *pokorne a verne vykonať uložené pokánie* (→ NReg 20,2) ... v súčasnosti sa v zmysle aktuálneho cirkevného práva môžu bratia spovedať ktorémukoľvek kňazovi, ktorý má schválenie (jurisdikciu) vlastného ordinára (→ Can. 968 §2 CIC; GS 15 §2) ... avšak predstavení nemajú spovedávať (svojich) podriadených, ak si to členovia sami od seba nežiadajú (→ Can. 630 §4 CIC), ba predstaveným je zakázané (svojich podriadených) akokoľvek nabádať (nútiť) aby im vyjavili svoje svedomie (→ Can. 630 §5 CIC)* ... podobne: Magister novicov a jeho pomocník (submagister) ... nemajú spovedať svojich chovancov, zdržiavajúcich sa v tom istom dome, iba ak to chovanci v jednotlivých prípadoch spontánne žiadajú (→ Can. 985 CIC)* ... predstavení sa (však) podľa normy vlastného práva majú starať, aby členovia mali k dispozícii súcich spovedníkov, u ktorých sa môžu často spovedať (→ Can. 630 §2 CIC).

** ide tu o rozlíšenie medzi vonkajším a vnútorným fórom (svedomia)*

Prví bratia sa spovedávali raz, ba aj dva krát, za týždeň (→ 2Cel 28). Aktuálne cirkevné právo konkrétny interval pre rehoľníkov nestanovuje; hovorí len o častom pristupovaní k sviatosti pokánia (→ Can. 664 CIC).

V Nepotvrdenej regule sa hovorí aj o vyznaní sa z hriechov, ak niet kňaza, niektorému z bratov, ktorý nie je kňazom (→ NReg 20,3) ... podobne sa o tom svätý František zmieňuje aj v liste ministrovi Menších bratov (→ LMin 18-20), kde však upresňuje, že ide o prípad všedného hriechu*. V súlade s učením Cirkvi, však svätý František v tomto liste

i v Nepotvrdenej regule pripomína, že „nech sa preto (bratia) neprestanú obracať na kňaza, lebo moc zväzovať a rozväzovať je zverená jedine kňazom (→ NReg 20,4).

** ... zo všedných hriechov, ktoré nás z Božej milosti nevyučujú a do ktorých upadáme častejšie, sa síce možno správne a užitočne sponedať, čo dokazuje prax nábožných ľudí, no možno ich bez viny ... odčiniť mnohými inými prostriedkami (→ Tridentský koncil, 14 zasadnutie, 5. kapitola) ... pravidelná sponedať z našich všedných hriechov nám pomáha formovať si svedomie, bojovať proti nezriadeným náklonnostiam, nechať sa vyličiť Kristom a robiť pokroky v živote podľa Ducha (→ KKC 1458) ... sväté prijímanie Kristovho tela a jeho krvi prehľbuje prijímajúceho s Pánom, odpúšťa mu všedné hriechy a chráni ho pred ťažkými ... (→ KKC 1416) preto je aj v rámci svätej omše úkon kajúcnosti (→ VSRM 29).*

Pretože hriech má vždy aj spoločenský rozmer, svätý František pripomína: „nech sa (bratia) nehnevajú a nerozčuľujú pre hriech iného, lebo hnev a rozčuľovanie u nich aj u ostatných prekážajú láske“ (→ Reg 7,3) ... a ... „diabol chce previnením jedného pokaziť mnohých“ (→ NReg 5,7), preto radí: „tomu, kto zhrešil, nech (bratia) duchovne pomáhajú, ako najlepšie vedia, lebo lekára nepotrebujú zdraví ale chorí“ (→ NReg 5,8) ... „nech ho nezahanbujú ani nech sa mu nevyhýbajú, ale nech sú k nemu veľmi milosrdní a nech udržujú hriech svojho brata vo veľkej tajnosti ...“ (→ LMin 15)

List ministrom (Menších bratov) dokresľuje chápanie tejto hlavy potvrdenej Regule avšak **svätý František vôbec nie je zmäkčilý** (ako by sa snád' z toho mohlo usudzovať) **a dokáže byť nekompromisný**, najmä v prípadoch o ktorých sa zmieňuje Tomáš z Celana: „... keď je náказа svojvôle silne zakorenená, takže je viac potrebné vypaľovacie železo ako masť...“ a v prípadoch, že „mnohým viac prospieva na spásu, keď sú bití ako hladkani“ (→ 2Cel 177).

Dokazuje to časť z Listu celému Rádu: „Tých z bratov, ktorí by to (Liturgiu hodín podľa Regule) nechceli zachovávať, nepovažujem ani za katolíkov, ani za svojich bratov. Nechcem ich vidieť ani s nimi hovoriť, dokiaľ nevykonajú pokánie. Hovorím to aj o všetkých ostatných, ktorí sa túľajú a nedbajú na dodržiavanie Reguly ...“ (→ LRad 6,44-45) ... a vo vzťahu k tým, ktorí ničili dobrú povest' iných bratov neváhal zaujať krajné stanovisko a obrátil sa na svojho vikára Petra Cattaniho slovami: „rýchlo starostlivo pátraj a keď zistíš nevinu, zahanbi žalobcu prísny pokarhaním pred všetkými! Ak to nebudeš vedieť urobiť, odovzdaj ho silnému bratovi* z Florencie; tak totiž brata Jána z Florencie, muža vysokej postavy a veľkej sily.“ (→ 2Cel 182).

** v pôvodine: pástiarovi*

Aj tento postoj, tvrdý ale predsa sledujúci nápravu a obrátenie vinníkov, nedosahuje u svätého Františka predpisy fyzických trestov jestvujúce v niektorých iných Rádoch: napríklad u dominikánov sa zachovával starobylý zvyk trestať previnilca bitím (palicou) pred zhromaždenou komunitou. Kde (František) nevidel nebezpečenstvo, chránil sa tvrdého karhania a šetril metlu, aby šetril dušu (→ 2Cel 177).

A keď sa raz rozhorčil nad zlými príkladmi bratov, Pán ho pokarhal slovami: „čo sa rozhorčuješ? Vari nevieš, že ja som hlavou i ochrancom Rádu?! Teba obyčajného som si povolal, aby si iným povolaným ukazoval, čo som s tebou urobil. Ja povolávam, ja zachovám a budem pást'. Aby som skazu po jedných napravil, nahradím ich inými. Preto sa nerozčuľuj ale pracuj na svojej spáse. I keby sa Rád zmenšil na troch bratov, bude mojou milosťou neotrasiteľne trvať.“ Od tej chvíle začal (František) hovoriť, že sa aj mnoho nedokonalostí nahradí čnosťami jedného, skutočne svätého brata, pretože aj len jeden lúč svetla zaháňa tmu (→ 2Cel 158).